

SI. Swedish
Institute

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

RĪGAS
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

Zaļās uzņēmējdarbības ceļvedis

Atjaunojamie energoresursi un energoefektivitāte

Creating new business opportunities by increased knowledge about
environmentally driven business

Zaļās uzņēmējdarbības piemēri

- Alternatīvas izejvielas/materiāli:**
 - Salmu ķīpu izmantošana **salmu māju** būvniecībā;
 - Kaņepju šķiedras** siltumizolācijas materiālu ražošana;
 - Timbercrete, AshCrete, Ferrock u.c. **alternatīvie materiāli**.
- Atjaunojamās enerģijas ražošana**, piemēram, saules un vēja enerģija.
- Pāreja no produkta uz pakalpojumu**, piemēram, energoefektivitātes pakalpojumu sniegšana (ESKO).
- Industriālā simbioze** – viena ražošanas procesa atkritumi (materiāli, enerģija) tiek izmantoti citā procesā (vai uzņēmumā), kā noderīgi resursi.
- Resursefektīva ražošana** – energoefektīvi ražošanas procesi, nulles atkritumu cikls, automatizācija, kas ļauj daudz precīzāk izmantot resursus.
- Ilgtspējīga **dabas resursu izmantošana**, piemēram, enerģētiskā koksne no ilgtspējīgi apsaimniekotiemiem mežiem vai ražošanas atlikumiem.
- Videi draudzīgu materiālu izmantošana**, piemēram, dārza mēbeļu ražošana, izmantojot FSC sertificētu koksni.
- Ilgtspējīgs transports/logistika** – alternatīvās degvielas un efektīvi loģistikas risinājumi, kas meklē un pielieto risinājumus, kas samazina vai pavisam novērš vides piesārņojumu.

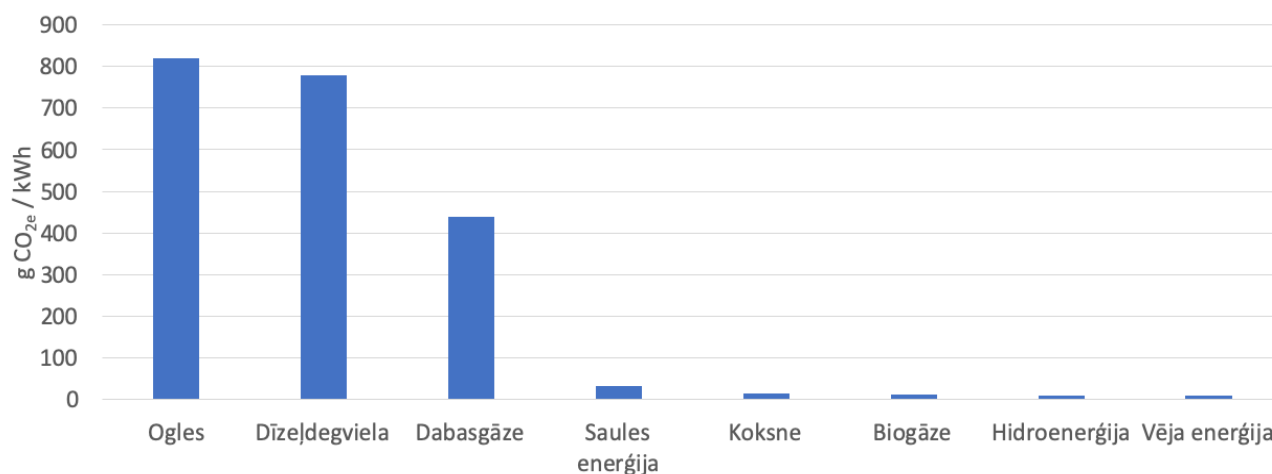
Produktu ietekme uz vidi

Produkta vai pakalpojuma ietekme uz vidi vērtē pilnā produkta dzīves ciklā – sākot no resursu un izejmateriālu ieguves, ražošanas, iepakojuma un izplatīšanas un beidzot ar lietošanu un uzturēšanu. Enerģētikā lielākās ietekmes uz vidi veidojas tieši enerģijas ražošanas un lietošanas laikā. Enerģijas ieguves būtiskākās ietekmes uz vidi:

- SEG emisijas un gaisa piesārņojums, kas lielākoties rodas fosilo energoresursu (ogļu, naftas produktu, dabasgāzes) sadedzināšanas laikā;
- Ar neatjaunojamo fosilo dabas resursu ieguvi saistītā dabas degradācija (erozija, dzīvotņu iznīcināšana, ūdens piesārņojums u.c.) un neatjaunojamo dabas resursu noplicināšana;
- Vides piesārņojums naftas produktu noplūžu laikā;
- Atjaunojamo energoresursu ieguve var apdraudēt bioloģisko daudzveidību (piem., vēja turbīnas ir bīstamas sikspārņiem, bet hidroelektrostacijas iznīcina dabīgo upes ekosistēmu).

Siltumnīcefekta gāzu emisijas no dažādiem enerģijas avotiem

Ekomarķējumi

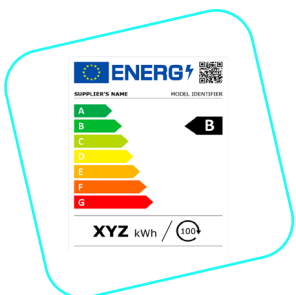
Pastāv vairāki ilgtspējīgas enerģētikas un energoefektivitātes marķējumi, kurus uzņēmumi var izmantot, lai sertificētu savus videi draudzīgos produktus:

EKOenerģija ir ilgtspējīgas elektroenerģijas marķējums, ko izstrādājušas Eiropas nevalstiskās vides organizācijas. Tas garantē, ka elektroenerģija būs ne tikai no atjaunojamajiem energoresursiem, bet arī to, ka šie resursi tiks ilgtspējīgi izmantoti.

Energy star ir energoefektivitātes marķējums, kas atzīmē patēriņa preces ar visaugstāko energoefektivitāti. Tas nozīmē, ka precēm ar “Energy Star” logotipu enerģijas patēriņš ir vidēji par 20–30 % mazāks nekā izstrādājumiem ar līdzvērtīgu funkcionalitāti.

Eiropas Savienības energomarķējums ir obligāts preču marģijas patēriņa marķējums, kas izstrādāts 5 produktu grupām:

- trauku mazgāšanas mašīnas;
- veļas mazgāšanas mašīnas un veļas mazgāšanas un žāvēšanas mašīnas;
- ledusskapji, tostarp vīna uzglabāšanas ledusskapji,
- spuldzes;
- televizori, monitori un digitālie informatīvie displeji.

Energoefektivitātes pakalpojumu uzņēmumi (EPU) garantē līgumā noteikto enerģijas patēriņa samazinājuma sasniegšanu un/vai ar to saistītās izmaksas, ja rezultāts netiek sasniegts, līgumiski uzņemoties tehniskās realizācijas un ekspluatācijas riskus. Saskaņā ar Energoefektivitātes Direktīvu “Energoefektivitātes līgums” ir tāda līgumiska vienošanās starp energoefektivitātes palielināšanas pasākuma saņēmēju un sniedzēju, ko pārbauda un pārrauga visā līguma darbības laikā, ja ieguldījumus (darbu, piegādi vai pakalpojumu) minētajā pasākumā apmaksā attiecībā uz līgumā atrunātu energoefektivitātes palielinājuma līmeni vai citu energoefektivitātes kritēriju, piemēram, finanšu ietaupījumu, par kuru ir panākta vienošanās.” Vairāk skat. Ekonomikas ministrijas mājaslapā.